

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen toimintakertomus 2019

Julkaisutoiminta

Lakimies-aikakauskirja

Lakimies-aikakauskirjasta ilmestyi kertomusvuonna 117. vuosikerta: kahdeksan numeroa, yhteensä 1.199 sivua. Lehestä ilmestyi kaksi kaksoisnumeroa 3–4 ja 7–8. Lehden painosmäärä oli 2.250 kappaletta. Lakimies julkaistaan heti paperilehden ilmestyttyä Edilex-lakitietopalvelussa, Kansalliskirjaston Elektra-palvelussa lehti ilmestyy vuoden embargolla.

Lakimies-aikakauskirja on Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) ylläpitämässä Julkaisufoorumi-luokituksessa tasolla 2 (johtava taso). Lehden artikkelit merkitään TSV:n myöntämällä Vertaisarviointitunnuksella, tällöin kirjoituksen on arvioinut vähintään kaksi riippumatonta asiantuntijaa.

Lakimies-aikakauskirjan toimitus oli kertomusvuonna seuraava:

- päätoimittajana professori Sakari Melander
- toimitussihteerinä OTT, KTM Marja Luukkonen
- oikeuskäytäntöosaston toimittajana OTT, yliopistonlehtori Heidi Lindfors
- kirjallisuusosaston toimittajana OTT, dosentti Timo Saranpää.

Lakimies-aikakauskirjan toimitusneuvoston puheenjohtajana toimi professori Anne Kumpula. Toimitusneuvoston muut jäsenet olivat OTT, oikeusneuvos Alice Guimaraes-Purokoski, professori Jaakko Husa, professori Minna Kimpimäki, professori Petri Kuoppamäki, OTT, asianajaja Justus Könkkölä, OTT, oikeusneuvos Juha Mäkelä ja OTT, oikeusneuvos Jussi Tapani.

Oikeustiede–Jurisprudentia-vuosikirja

Vuosikirjan nide LII:2019 ilmestyi kertomusvuoden aikana. Se sisälsi viisi artikkelia, joiden sivumäärä oli yhteensä 427.

Vuosikirjassa julkaistaan tavanomaista aikakauskirja-artikkelia pidempiä kirjoituksia (40–80 sivua). Vuosikirja on Julkaisufoorumin tasolla 1, lisäksi käytössä on TSV:n Vertaisarviointitunnus, jonka edellytyksenä on, että vertaisarvioinnin suorittaa vähintään kaksi riippumatonta asiantuntijaa.

Vuosikirjan toimituskuntaan kuuluivat dosentti Pasi Pölönen puheenjohtajana sekä professori Katja Lindroos, professori Taina Pihlajarinne ja professori Elina Pirjatanniemi. Vuosikirjan tieteellisenä toimittajana toimii professori Janne Kaisto.

Kirjasarjat

Yhdistyksen julkaisuutoiminnasta vastaa ja kustannuspäätökset tekee julkaisuvaliokunta, johon kuuluivat dosentti Pasi Pölönen puheenjohtajana, professori Suvianna Hakalehto, professori Sakari Melander, professori Taina Pihlajarinne, dosentti, oikeusneuvos Eva Tammi-Salminen, dosentti, presidentti Pekka Vihervuori ja OTT, johtaja Sakari Wuolijoki jäsenenä sekä toimistopäällikkö Lea Purhonen sihteerinä.

Vuonna 2019 ilmestyi vain yksi julkaisu:

C43 Malminen, Toni – Wuolijoki, Sakari (toim.), Oikeus, kirjastot ja kulttuuri

Yhdistyksen B-sarjassa julkaistavia käsikirjoja varten myönnettiin kaksi apurahaa, apurahan ehtojen mukaan käsikirjoituksen tulee valmistua kahdessa vuodessa.

Oikeustieteen termitietokanta

Yhdistys on mukana Tieteen kansallinen termipankki -hankkeessa. Yhdistys kokoaa Oikeustieteen termitietokantaa, johon vuoden loppuun mennessä oli koottu lähes 2.500 termiä. Hankkeen päätoimittajana toimii professori Heikki E. S. Mattila, lisäksi mukana on 27 alakohtaista toimittajaa, jotka kutsuvat omalta alaltaan termien kirjoittajat. Toimitusneuvoston jäseninä ovat yhdistyksen puheenjohtaja Pasi Pölönen, alakohtaisten toimittajien edustajana professori Mika Hemmo, Tieteen kansallisen termipankin johtaja, professori Tiina Onikki-Rantajääskö, Eduskunnan kirjaston oikeudellisen tiedon johtava tietoasiantuntija, OTL Erika Bergström ja professori Heikki E. S. Mattila. Elokuun alusta hankkeeseen palkattiin vuoden määräaikaiseksi toimitussihteeriksi OTT Jussi Sallila.

Jäsentilaisuudet ja kokoukset

Toimintavuoden aikana jatkettiin tilaisuuksien videointia, lisäksi Lakimies-aikakauskirjan keskustelutilaisuus ja Oikeuskulttuurin päivä välitettiin suorana kotisivun kautta. Tallenteet vuodesta 2014 alkaen ovat katsottavissa kotisivujen jäsenosiossa.

Tammikuussa 21.1.2019 järjestettiin Lakimies-aikakauskirjassa 7–8/2018 julkaistuihin kirjoituksiin liittyvä *keskustelutilaisuus* Oikeus ja digitalisaatio. Tilaisuuden avasi päätoimittaja Sakari Melander, ja muina puhujina olivat dosentti Tuomas Pöysti: Kohti digitaalisen ajan hallinto-oikeutta, professori Taina Pihlajarinne ja OTT, tutkijatohtori Anette Alén-Savikko: Tekoälyn tuotokset ja omaperäisyysvaatimus – kohti koneorientoitunutta tekijänoikeutta?, professori Jukka Mähönen:

Hajauttaminen, digitalisaatio ja osuustoiminta sekä PhD, tutkijatohtori Visa Kurki: Voiko tekoäly olla oikeussubjekti?

Helmikuun jäsentilaisuuden 11.2.2019 aiheena oli Asianajajaoikeus. Puheenvuorot pitivät OTT, asianajaja Markku Fredman: Asianajajan roolista oikeudenkäynnissä sekä OTT, asianajajaoikeuden työelämäprofessori, asianajaja Tuomas Lehtinen: Asianajajana uusissa vaihtoehtoisissa riidanratkaisumalleissa.

Maaliskuun jäsentilaisuus 11.3.2019 pidettiin aiheesta Uusi siviilitiedustelulainsäädäntö. Tilaisuudessa puhuivat lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi: Uusi siviilitiedustelulainsäädäntö, oikeusasiamies Petri Jääskeläinen: Siviilitiedustelu oikeusasiamiehen valvonnan näkökulmasta sekä lainsäädäntöjohtaja Tuula Majuri: Tiedustelutoiminnan valvonta ja perustuslakikytkennät.

Huhtikuussa 15.4.2019 pidettiin *yhdistyksen vuosikokous*. Vuosikokousasioiden jälkeen jatkettiin teemalla Tietosuojat tänään. Professori Päivi Korpisaari: Uusi tietosuojalainsäädäntö ja keskeiset tietosuojaperiaatteet ja asianajaja Jukka Lång: EU:n tietosuojauudistus – havaintoja uusista käytännöistä ensimmäisen vuoden varrelta.

Toukokuun jäsentilaisuus järjestettiin 13.5.2019 teemalla Ajankohtaista immateriaalioikeudessa. Puheenvuorot käyttivät OTT, tekijänoikeusneuvos Viveca Still: DSM-direktiivi yleisesti ja erityisesti 13 artiklan (alusta ja arvokuilu) näkökulmasta ja OTT, tutkijatohtori Juha Vesala: DSM-direktiivi lehtikustantajan lähioikeuden näkökulmasta.

Syksyn ensimmäisen *jäsentilaisuuden* 23.9.2019 aiheena oli Finanssivalvontajärjestelmä nyt. Puhujina olivat johtava lakimies Wirva Valo: Pankkiunionin yhteinen valvontamekanismi (SSM) ja toimivallan uusjako, professori Erkki Kontkanen: Valvontaviranomaisten norminanto ja muut ohjauskeinot kansallisen ja EU-sääntelyn valossa sekä apulaisprofessori Heikki Marjosola: Jatkuuko finanssivalvonnan eurooppalaistuminen? Tulevia muutoksia Euroopan valvontaviranomaisten toimivallassa ja roolissa.

14.10.2019 järjestettiin *yhdistyksen sääntömääräinen ehdollepanokokous*, samassa kokouksessa päätettiin Ministeri, molempien oikeuksien tohtori K. G. Idmanin palkinnonsaajasta. *Jäsentilaisuuden* aiheena oli Ajankohtaista lapsioikeutta. Puheenvuoron pitivät erityisasiantuntija Kirsi Pollari: Lapsipotilaan päätöksentekokyky ja sen edellytysten arviointi, professori Suvianna Hakalehto: Lapsioikeus oikeudenalana sekä eduskunnan apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin: Lastensuojelulaitosten laillisuusvalvonta.

Yhdistyksen *vaalikokous* ja toimintavuoden päätapahtuma, *Oikeuskulttuurin päivä*, järjestettiin 8.11.2019 Helsingin yliopiston päärakennuksen pienessä juhlasalissa. Vaalikokouksessa vahvistettiin vuoden 2020 toimintasuunnitelma ja talousarvio. Yhdistyksen uudeksi puheenjohtajaksi valittiin professori Jukka Mähönen, hallituksen erovuoroiset jäsenet työelämäprofessori, asianajaja Tuomas Lehtinen ja dosentti, oikeusneuvos Outi Suviranta valittiin uudelle kaudelle, uutena jäsenenä hallitukseen valittiin OTT, yliopistonlehtori Kirsi-Maria Halonen.

Oikeuskulttuurin päivässä jaettiin sekä Idmanin palkinto että Allan Serlachius-Särkilahti -palkinto. Idmanin palkinto myönnettiin OTT Teemu Juutilaiselle teoksesta *Secured Credit in Europe – From Conflicts to Compatibility* (Hart Publishing, 2018). Allan Serlachius-Särkilahti -palkinto myönnettiin professori Juha Karhulle. Oikeuskulttuurin päivän teemana oli Oikeuskirjallisuus. Teemaa puheenvuoroissaan käsitteivät OTT, asianajaja Toni Malminen: Oikeuskirjallisuuden merkitys, OTT, lakiasianjohtaja Sakari Wuolijoki: Oikeustieteelliset yksityiskirjastot sekä FT, tutkija, tietotietokirjailija Kai Ekholm: Miksi kirjallisuuden, muistin ja ymmärryksen monitahoisuus ei ole enää muodikasta? Paneelissa Oikeuskirjallisuusmuutoksessa aihetta pohtivat professori Mia Korpiola, professori Juha Raitio sekä dosentti, oikeusneuvos Eva Tammi-Salminen puheenjohtaja Pasi Pölösen johdolla.

Yhdistyksen hallinto

Hallituksessa on kymmenen jäsentä. Puheenjohtajana toimi dosentti Pasi Pölönen, lisäksi hallitukseen kuuluivat vuonna 2019 professori Suvianna Hakalehto, dosentti, oikeusneuvos Juha Häyhä, apulaisprofessori Teemu Juutilainen, työelämäprofessori, asianajaja Tuomas Lehtinen, professori Sakari Melander, professori Jukka Mähönen, professori Taina Pihlajarinne (varapuheenjohtaja), dosentti, oikeusneuvos Outi Suviranta ja OTT, lakiasianjohtaja Sakari Wuolijoki.

Hallituksen työvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Pasi Pölönen sekä jäseninä Suvianna Hakalehto, Taina Pihlajarinne ja Sakari Wuolijoki.

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana kuusi kertaa. Yhdistyksen sihteerinä toimi Teemu Juutilainen ja taloudenhoitajana OTL, johtaja Jyri Terämaa.

Yhdistyksen palkattuna henkilökuntana työskentelivät kertomusvuonna toimistopäällikkö Lea Purhonen, toimistosihteerit Inga Snäkin sekä elokuun alusta Oikeustieteen termitietokannan toimitussihteerit Jussi Sallila.

Yhdistyksen edustus Suomen Lakimiesliitossa sekä muissa yhteisöissä ja säätiöissä

Suomen Lakimiesliiton valtuuskunnassa yhdistystä kaudella 2018–2021 edustivat professori Mikko Vuorenpää, professori Päivi Korpisaari, dosentti Kaijus Ervasti, OTT, oikeusneuvos Alice Guimaraes-Purokoski, professori Antti Aine, OTT, tutkija Sanna Koulu sekä OTT Juhana Riekkinen. Samasta vaalirenkaasta valtuuskuntaan valittiin myös JD, tekijänoikeusneuvos Viveca Still (JFF). Professori Tuula Linna valittiin liiton puheenjohtajaksi.

Lakimiesliiton hallituksessa yhdistystä edustaa OTT, KTM, yliopistonlehtori Martti Häkkänen, lisäksi valiokunnissa yhdistystä edustavat professori Päivi Korpisaari (tulevaisuusvaliokunta), OTT, KTM, tutkijatohtori Martti Häkkänen (talousvaliokunnan pj.) ja OTL, johtaja Jyri Terämaa (oikeuspoliittinen valiokunta).

Säätiöissä ja muissa yhteisöissä yhdistyksen edustajina ovat toimineet

- Olga ja Kaarle Oskari Laitisen säätiön hallituksessa professori Urpo Kangas ja professori Pia Letto-Vanamo (pj.)
- Alfred Kordelinin säätiön hallituksen varapuheenjohtajana dosentti, yliopistonlehtori Jaana Norio, varalla dosentti, oikeusneuvos Eva Tammi-Salminen
- Väinö ja Laina Kiven Säätiön hallituksessa dosentti Jaakko Jonkka
- Tieteellisten seurain valtuuskunnan hallituksessa 2019–2021 professori Pia Letto-Vanamo (varajäsen professori Niklas Bruun JFF)

Yhdistyksen jäsenet ja jäsenmaksu

Yhdistyksessä oli toimintavuoden lopussa 2 017 jäsentä (vuoden 2018 lopussa jäseniä oli 2 080). Jäsenmaksun suuruus oli 76 euroa, alennettu jäsenmaksu 46 euroa ja opiskelijajäsenmaksu 25 euroa.

Yhdistyksen talous

Tilinpäätös vuodelta 2019 osoittaa ylijäämää 146 036,36 euroa, ja taseen loppusumma on 18 718 834,13 euroa (vastaavat luvut vuonna 2018 olivat 208 378,41 euroa ja 15 986 819,98 euroa). Tilinpäätös on laadittu pien- ja mikroyrityksen tilinpäätösasetuksen pienyritystä koskevien säännösten mukaisina. Arvopaperit on kirjattu markkina-arvoon ja arvonmuutos taseeseen käyvän arvon rahastoon.

Yhdistyksen toiminta rahoitettiin jäsenmaksujen sekä yhdistyksen oman varallisuuden ja sijoitusten turvin. Lisäksi julkaisutoimintaan saatiin tukea Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen tutkimusrahastolta, jolta, samoin kuin Idmanin rahastolta, voidaan veloittaa myös yhdistykselle rahaston hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset.

Hallituksen alaisena toimivassa talousvaliokunnassa olivat työvaliokunnan jäsenten lisäksi työelämäprofessori, asianajaja Tuomas Lehtinen, professori Seppo Villa ja OTT, yliopistonlehtori Kristiina Äimä. Valiokunta on kokoontunut neljännesvuosittain neuvottelemaan salkunhoitajan kanssa pitkän tähtäimen taloussuunnittelusta ja sijoitustoiminnan strategioista.

Yhdistyksen kirjanpito on ostettu Kirjanpitotoimisto Satakerrasta. Tilintarkastajana toimi Tilintarkastusyhteisö Nexia Oy, jossa vastuullisena tilintarkastajana KTM, KHT Johanna Hildén. Toiminnantarkastajana toimi dosentti, presidentti Timo Esko ja varatoiminnantarkastajana professori Jaakko Ossa.

Yhdistyksen myöntämät palkinnot, apurahat ja avustukset

Suomalainen Lakimiesyhdistys jakoi Oikeuskulttuurin päivässä 8.11.2019 Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen tutkimusrahaston ja Ministeri, molempien oikeuksien tohtori K. G. Idmanin rahaston tuotoista palkintoja ja apurahoja yhteensä 180 160 euroa. Vastaava luku vuotta aikaisemmin oli 101 000 euroa. Tiedot myönnettyistä palkinnoista ja apurahoista on julkaistu Lakimies-aikakauskirjan numerossa 7–8/19 ja yhdistyksen kotisivulla.

Lisäksi yhdistys myönsi konferenssiavustuksia sekä avustuksia oikeustieteen opiskelijoiden oikeustapauskilpailujen osallistumiskuluihin lähes 19 000 euroa.

Yhdistyksen paikallisosastot

Yhdistyksen paikallisosastot ovat itsenäisiä yhdistyksiä, jotka järjestävät jäsenilleen kokouksia, koulutustilaisuuksia ja opintomatkoja oikeustieteen eri aloilta. Pääyhdistys on tukenut taloudellisesti näitä tilaisuuksia maksamalla luennoitsijoiden palkkiot ja matkakulut, vuoden 2019 aikana yhteensä 1 500 euroa.

Paikallisosastojäsenet:

- Etelä-Karjalan Lakimiesyhdistys r.y., Lappeenranta (per. 1946, rek. 2000)
- Lahden Lakimiesyhdistys ry. (per. 1912, rek. 1920)

- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Hämeenlinnan osasto r.y. (per. 1946, rek. 1948)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Joensuun osasto r.y. (per. 1938, rek. 2000)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kainuun osasto ry, Kajaani (per. 1938, rek. 2000)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kala- ja Pyhäjokilaakson osasto, Ylivieska (per. 1994, rek. 1997)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Keski-Suomen osasto ry, Jyväskylä (per. 1937, rek. 2006)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kuopion osasto ry (per. Viipuri 1907, 1940, rek. 1999)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kymenlaakson osasto ry., Kotka (per. 1946, rek. 1999)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Lapin osasto ry., Rovaniemi (per. 1947, rek. 2003)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Mikkelin osasto r.y. (per. 1935, rek. 2001)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Oulun osasto ry, (per. 1931, rek. 1999)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Satakunnan osasto ry, Pori (per. ja rek. 1946)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Savonlinnan osasto (per. 1959, rek 2012)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Tampereen osasto ry (per. ja rek. 1928)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Turun osasto (per. 1937, rek. 2006)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Vaasan osasto ry (per. 1946, rek. 1999)
- Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Ylä-Savon osasto ry, Iisalmi (per. 1996, rek. 1997)

Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat

Tilinpäätöksen laadintahetkellä vallitsevan globaalien pandemian johdosta yleiseen taloudelliseen ympäristöön sisältyy merkittäviä riskejä, mikä on aiheuttanut muun muassa osakekurssien voimakasta alentumista. Hallitus arvioi, ettei markkinamuutoksella ole olennaista vaikutusta tilinpäätöksen vahvistamiseen ja yhdistyksen vuoden 2020 toiminnan kannalta, koska yhdistyksen taloudellinen asema on muuttuneessa markkinatilanteessakin vakaa.